

EESSÕNA

Esimeses kopteris

Kui aega oli jäänud üks minut, tõmbas Black Hawki pardameeskonna ülem ukse lahti.

Mu silm suutis teda pimeduses vaevu eristada, aga seal ta seisis, öövaatlusseade varjamas silmi ja üks näpp üles tõstetud. Ma heitsin pilgu enda ümber ja nägin, kuidas mu SEALidest kaaslased märguande rahulikult läbi helikopteri edasi andsid.

Mootorimüra täitis kabiini ja kuulda ei olnud enam midagi peale õhku piitsutavate Black Hawki rootorite. Kui ma end all olevat maapinda uurides helikopterist välja kallutasin, lootes Abbottabadi näha, tundsin, kuidas tuul mulle näkku löi.

Poolteist tundi varem olime me kahes MH-60 Black Hawkis kohad sisse võtnud ja helikopterid olid meid kuuvalguseta

taevasse kandnud. Meie Afganistanis Jalalabadis asuvast baasist oli Pakistani piirile lühike maa, kuid sealt edasi tuli lennata veel terve tund, et jõuda sihtmärgini, mille satelliidipilte me olime nädalate kaupa uurinud.

Kabiinis oli olnud kottpime, välja arvatud kokpiti tuled. Mind oli litsutud vastu vasakpoolset ust, kus ma ei saanud end sirutada. Kaalu vähendamiseks olime helikopterist istmed välja võtnud. Me istusime kas põrandal või väikestel klapptoolidel, mis me olime kohalikust sporditarvete poest enne lahkumist ostnud.

Et pärast kabiininurgas kägaras istumist vereringet taastada, sirutasin jalad uksest välja. Need olid tuimad ja krampis. Lisaks minule oli meie kahte helikopterisse pressitud mereväe eriüksuste arendusgrupi ehk DEVGRU kakskümmend kolm liiget. Nende meestega olin ma tosinaid kordi koos missioonidel käinud. Mõnda neist tundsin kümme aastat või rohkemgi. Ma usaldasid neid kõiki täielikult.

Viis minutit varem oli kabiini elu sisse tulnud. Me tõmbasime kiivrid pähe, kontrollisime raadioid ja vaatasime viimast korda üle oma relvad. Mul oli kaasas ligi 30 kilo varustust, kusjuures iga gramm sellest oli piinliku täpsusega välja arvutatud ja meie erinevate eesmärkide saavutamiseks vajalik. Ma olin oma koorma sisu ja kaalu tosina aasta jooksul sadadel samalaadsetel missioonidel täiuseni lihvinud.

Meid oli valitud üksuse kõige kogenumate meeste hulgast. Kuna missioon pidanuks tegelikult alguse saama nelikümmend

kaheksa tundi varem, kuid meie teeleminekut oli üks ja siis veel teinegi kord edasi lükatud, oli meil jäänud varustuse kontrollimiseks ja ülekontrollimiseks piisavalt aega ning me olime eesootavaks ööks rohkem kui valmis.

Sellest missioonist olin ma unistanud 2001. aasta 11. septembrist alates, mil ma Okinawas oma kasarmutoa telerist pärani silmi rünnakuid vahtisin. Olin just õppuselt tagasi jõudnud ja keerasin teleri lahti hetkel, kui näidati, kuidas teine lennuk Maailma Kaubanduskeskust rammib. Ma ei suutnud silmi lahti kiskuda hoone vastasküljelt välja paiskunud tulekeralt ja tornist tõusvalt suitsult.

Nagu miljonid kodudes istuvad ameeriklased, pörnitsesin ka mina uskumatult ekraani ja tundsin, kuidas lootusetuse tunne mu kõhtu pitsitab. Ma olin õhtuni välja otsekui teleriekraani külge liimitud ning püüdsin aru saada, mis õigupoolest toimub. Ühe lennuki allakukkumine võis olla õnnetus. Edasised uudised kinnitasid aga halba aimdust, mille teise lennuki ekraanil nägemine minus tekitas. Teine lennuk tähendas rünnakut, selles ei olnud mingit kahtlust. Õnnetuse võimalus oli nüüd välistatud.

11. septembril 2001 olin ma SEALina oma esimesel missioonil ja kohe, kui Osama bin Ladeni nime mainiti, mõtlesin, et minu üksus võidakse juba järgmisel päeval Afganistani saata. Enne seda olime me poolteist aastat missioonile minekuks treeninud. Meie väljaõpe toimus Tais, Filipiinidel, Ida-Timoris ja viimastel kuudel ka Austraalias. Rünnakuid nähes soovisin ma

pääseda kiiresti Okinawast Afganistani mägedesse al-Qaeda võitlejaid jälitama ja neile kätte maksuma.

Väljakutset aga ei tulnud.

Ma olin masenduses. Mitte selleks ei teinud ma läbi pikka ja ränkrasket SEALi väljaõpet, et sõda telerist vahtida. Muidugi ei näidanud ma pereliikmetele ja sõpradele oma pettumust välja. Nad kirjutasid ja pärisid minult, kas ma lähen Afganistani. Nende jaoks olin ma ju SEAL ja näis ülimalt loogiline, et meid saadetakse kohe sinna missioonile.

Mäletan, et saatsin oma tookordsele sõbratarile e-kirja, kus kinnitasin, et niisugune ebaselge olukord kaua kesta ei saa ja peatselt saadetakse meid Afganistani. Me rääkisime isegi sellest, mida me pärast mu missioonilt naasmist koos teeme, enne kui mind uuesti tööülesandeid täitma kutsutakse.

„Mul on veel umbes kuu aega jäänud,” kirjutasin ma. „Tulen varsti koju, kui ma just ei pea enne bin Ladenit tapma.” Niisugust nalja visati tollal kaunis tihti.

Aga nüüd, kus Black Hawk meie sihtmärgi suunas lendas, lasin ma kümnel viimasel aastal vaimusilmas mööda libiseda. Pärast 11. septembri rünnakuid unistasid kõik eriüksuslased niisugusel missioonil osalemisest. Al-Qaeda liider kehastas meie jaoks kõike, mille vastu me võitlesime. Ta oli õhutanud oma mehi juhtima lennukeid hoonetesse, mis olid täis süütuid tsiviilisi. Niisugune fanatism on hirmutav. Kui ma nägin torne kukkumas ja lugesin reportaaže Washingtonis ja Pennsylvanias sooritatud rünnakute kohta, oli mulle selge, et nüüd

oleme me sõjas, ja seda mitte omal tahtel. Tolleks hetkeks olid paljud vaprad mehed ohverdanud sellele sõjale aastaid, kusjuures nad ei teadnud, kas niisugune missioon, mis meil algamas oli, üldse kunagi võimalikuks osutub.

Rünnakutest oli möödas kümme aastat ja neist kaheksa olime me tegelenud al-Qaeda juhtide jälitamise ja tapmisega. Nüüd lõpuks olime vaid mõne minuti kaugusel bin Ladeni *compound*'ist, kuhu meil tuli kõisi mööda laskuda.

Black Hawki kere külge kinnitatud kõiest kinni haarates tundsin, et lõpuks ometi on verevarustus mu varvastes taastunud. Snaiper võttis mu kõrval asendi sisse, jättes ühe jala helikopterisse ja lastes teise üle läve rippu, et kitsukesse ukseavasse veidi rohkem ruumi teha. Ta vintraud liikus sihtmärke otsides mööda *compound*'i. Tema töö oli katta *compound*'i lõunakülge ajal, mil ründajad kõit mööda siseõuele laskuvad ja me kõik määratud ülesandeid täitma asume.

Veel päev varem ei uskunud meist keegi, et Washington annab missiooni läbiviimiseks loa. Kuid pärast nädalatepikkust ootamist olime nüüd *compound*'ist vähem kui minutise teekonna kaugusel. Luure oli meile öelnud, et meie sihtmärk peab just siin olema, ja kuigi ma tahtsin neid uskuda, olin ma ka ootamatusteks valmis. Olime juba paar korda varemgi arvanud, et meil on õnnestunud talle jälile jõuda.

2007. aastal jahtisin ma bin Ladenit pelgalt kuulujuttude põhjal terve nädala. Meile teatati, et ta tuleb Pakistanist tagasi Afganistani, et pidada maha oma viimane võitlus. Üks allikas

väitis, et oli näinud mägedes „lehvivas valges rüüs” meest. Me valmistasime operatsiooni nädalaid ette ja lõpuks selgus, et ajasime tühja tuult taga. Praegu tundusid asjad olevat teisiti. Üks CIA analüütik, kes oli jälitanud sihtmärki kuni Abbottabadini välja, väitis meile enne väljalendu, et on otsitava asukohas sada protsenti kindel. Ma lootsin, et sel naisel on õigus, kuid mu varasem kogemus käskis kainet meelt säilitada ja oodata, kuni kindlad tõendid käes.

Praegu ei olnud sel enam mingit tähtsust. Mõne sekundi pärast pidime me majja jõudma ja sealsel elanikul, kes ta ka ei olnud, pidi tulema raske öö.

Samalaadseid rünnakuid olime ette võtnud lugematu arv kordi. Viimase kümne aasta jooksul olin ma olnud missioonidel Iraagis, Afganistanis ja Somaalias. Me olime osalenud konteinerlaeva Maersk Alabama kapteni Richard Phillipsi Somaalia piraatide käest päästmise missioonil 2009. aastal, enne seda olin töötanud Pakistanis. Taktikaliselt ei erinenud tänane töö sadadest muudest operatsioonidest, kuid ajaloolises plaanis pidi sellel loodetavasti olema eriline tähendus.

Kohe, kui ma köiest kinni haarasin, valdas mind rahu. Kõik missioonidel käijad on kuulnud seda „aega üks minut”-märguannet tuhandeid kordi ja praegusel hetkel ei erinenud meie operatsioon mis tahes muust missioonist. Kopteri ukseavast välja küünitades hakkasin otsima maapinnalt märke, mis ma nädalatepikkuse ettevalmistuse käigus satelliidipilte uurides pähe olin tuupinud. Kuna mu ohutustross ei olnud kinni-

tatud, oli üks mu kaaslastest, Walt, pistnud käe läbi mu kuulivesti seljaosa külge kinnitatud nailonsilmuse ja hoidis mind kinni. Mehed trügisid mu selja taga uksele lähemale, valmis mulle järgnema. Neile, kes istusid paremal poolel, oli hästi näha ka teine helikopter, mis maandumistsooni poole suundus.

Kohe, kui me üle kagupoolse müüri jõudsimme, valgustas me kopter maapinda selle all ja jäi hõljuma eelnevalt kindlaks määratud sisenemiskoha läheduses. Alla vaadates nägin ligi kümme meetrit allpool olevas *compound*'is pesunööril pekslevat pesu. Rootorid olid kuivama riputatud rõivatükid tolmu ja prahiga üle puistanud. Praht lendas pööristena mööda õue ringi ning kõrvalolevas loomaaedikus rabelesid kopterimürast paanikasse sattunud kitsed ja lehmad.

Mu maapinnale naelutatud pilk fikseeris, et oleme ikka veel külalistemaja kohal. Helikopteri rappumisest sain aru, et piloodile tekitas õhusõiduki õigesse asendisse viimine raskusi. Me pöörasime külalistemaja katuse ja *compound*'i müüri vahele. Nägin, et üks pardameeskonna liige oli raadiomikrofoni suu ette tõstnud ja andis pilloodile juhtnööre.

Helikopter rappus ägedalt, püüdes leida kohta, kus oleks stabiilse hõljumisasendi sissevõtmiseks ja hoidmiseks piisavalt ruumi. Rappumine ei olnud küll väga tugev, kuid päris kindlasti ei kuulunud see meie plaanidesse. Piloot võitles juhtimiskangidega, püüdes kopterit õigesse asendisse viia. Midagi oli valesti. Piloodid olid osalenud samalaadsetel missioonidel nii palju kordi, et helikopteri sihtmärgi kohale „riputamine” oleks

pidanud olema nende jaoks sama lihtne kui auto parkimine.

Pingsalt *compound*'i uurides kaalusin võimalust kõis kohe alla visata, et ebastabiilsest raudlinnust kiiresti välja pääseda. Ma teadsin, et see on riskantne, kuid me lihtsalt pidime maa-pinnale jõudma. Siin, helikopteri ukse vahele kiilutuna, ei olnud minust mingit kasu. Mul ei olnud vaja muud, kui sobivat kohta maapinnal, mille kohal kõis välja heita.

Kuid sellist sobivat kohta ei tulnudki.

„Me muudame asukohta. Me muudame asukohta,” kuulsin ma raadiost. See tähendas, et esialgne köit mööda *compound*'i laskumise plaan oli kõrvale heidetud. Me lendame lõuna poolt ringi, maandume väljaspool müüri ja ründame sealt. Loomulikult kulutame me sellega rünnaku jaoks ette nähtud väärtuslikku aega ning anname *compound*'is olijatele võimaluse relvad haarata ja enda kaitsmiseks ettevalmistusi teha.

Mu süda vajus saapasäärde.

Hetkeni, mil ma ringimine kuteadet kuulsin, oli kõik sujunud plaanipäraselt. Meil oli õnnestunud vältida Pakistani radarid ja õhutorjakerakette ning me olime kohale jõudnud, ilma et meid oleks avastatud. Kuid nüüd oli selge, et sissetung ise oli kohe alguses valesti läinud. Muidugi olime ka varuvarianti mitu korda harjutanud, kuid see oli siiski juba plaan B. Kui meie sihtmärk on tõepoolest siin, on üllatusmoment otsustava tähtsusega, aga nüüd hakkas see meil käest libisema.

Helikopter püüdis ebakindlast hõljumisasendist välja tulla ja tegi jõulise pöörde paremale, keerates end üheksakümmend

kraadi. Tundsin, kuidas selle sabaosa otsekui jalahoobist vase-male paiskus. Hakkasin ehmunult rabelema, püüdes leida ka-biini mõnd käepidet, millest kinni haarata, et uksest mitte välja libiseda.

Tundsin, kuidas mu istmik põrandalt õhku kerkis ja het-keks haaras mind paanika. Lasksin kõiest lahti ja püüdsin end sügavamale kabiini kallutada, kuid see ei õnnestunud, sest mu kaaslased olid kobaras ukse ümber. Mul lihtsalt ei olnud tagasi-viskumiseks ruumi. Tundsin, kuidas Walt mu kuulivestist tu-gevamini kinni haaras, kui helikopter langema hakkas. Teise käega hoidis ta snaiprist kinni. Kallutasin end tagasi nii palju kui suutsin. Walt oli mulle peaaegu peale viskunud, et ma välja ei kukuks.

„Püha müristus, nüüd sajame küll alla,” jõudsin ma mõelda.

Järsk pööre oli minupoolse ukse ette keeranud, kui helikop-ter külgsuunas libisema hakkas. Nägin, kuidas *compound*’i müür meile läheneb. Mootorite surin me peade kohal oli muu-tunud möirgamiseks ja tundus, et masinad näevad meeleheitli-kult vaeva, et meid õhus hoida.

Sabarootor oleks peaaegu külalistemaja ramminud, kui he-likopter vasakule libises. Enne missiooni olime naljatanud, et meie helikopteri allakukkumise võimalus on üliväike, kuna pardal olevatest meestest on paljudega see juba juhtunud. Me olime olnud kindlad, et kui üks helikopteritest peaks alla kuk-kuma, siis ei ole see meie oma.

Selleks et praegune hetk USA jaoks kätte jõuaks, oli tehtud

tuhandeid või isegi miljoneid tunde tööd, aga nüüd hakkas tunduma, et meie missioon nurjub juba enne, kui saame jala maakamarale toetada.

Püüdsin jalad üles tõsta ja sügavamale kabiini vingerdada. Kui helikopter maandub küljele, võib ta veerema hakata ja lõmastada mu väljarippuvad jalad. Kallutasin end kogu jõust tagasi ja tõmbasin jalad vastu rinda. Mu kõrval istuv snaiper püüdis oma jalga samuti uksest sisse tõmmata, kuid selleks ei olnud ruumi. Võisime vaid loota, et kopter ei hakka rulluma ega lõmasta ta väljarippuvat jalga.

Kõik toimus otsekui aegluubis. Püüdsin allakukkumisele mitte mõelda. Iga sekundiga tuli maapind lähemale. Mu keha tõmbus pingule, valmistudes vältimatuks löögiks.

Operatsioon „Neptuni hark”: sissetung

1. Esimene kopter püüdis jääda ripplennule siseõue A kohale, kuid ei suutnud asendit säilitada ja kukkus alla.
2. Teine kopter toimetas kohale välisjulgestusmeeskonna, mis koosnes neljast SEAList, tõlgist ja ründekeerast.
3. Esimese kopteri pilootidel õnnestus suunata allakukkuv kopter siseõuele E, mis jääb peahoonest läände.
4. Teise kopteri meeskond nägi, kuidas esimene kopter alla kukkus. Otsekohe langetas piloot otsuse maanduda värava taha, seega ei saanud võitlejad kõitega peahoone katusele laskuda.

